

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/74

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 19. kolovoza 2021.

Hs**NP*022-03/21-01/74*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o provedbi službene razvojne pomoći Republike Hrvatske inozemstvu za 2020.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 10. stavka 3. Zakona o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći inozemstvu ("Narodne novine", broj 146/08), dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 19. kolovoza 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Zdenka Lucića i Andreju Metelko-Zgombić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-14/06
URBROJ: 50301-21/06-21-2

Zagreb, 19. kolovoza 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o provedbi službene razvojne pomoći Republike Hrvatske inozemstvu za 2020.

Na temelju članka 10. stavka 3. Zakona o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći inozemstvu („Narodne novine“, broj 146/08.) i Nacionalne strategije razvojne suradnje Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2021. godine („Narodne novine“, broj 107/17.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provedbi službene razvojne pomoći Republike Hrvatske inozemstvu za 2020.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana te državne tajnike Zdenka Lucića i Andreju Metelko-Zgombić.

REPUBLICA HRVATSKA
3
PREDSJEDNIK

mr. Andrej Plenković
VLADA ZAGREB
REPUBLICA HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI SLUŽBENE RAZVOJNE POMOĆI
REPUBLIKE HRVATSKE INOZEMSTVU ZA 2020.**

SADRŽAJ:

1. Institucionalni okvir službene razvojne pomoći	2
2. Kontekst	3
3. Dionici u provedbi	3
4. Struktura službene razvojne pomoći Republike Hrvatske u 2020. godini	3
5. Bilateralna službena razvojna pomoć	7
6. Multilateralna službena razvojna pomoć	10
7. Humanitarna pomoć	11
8. Zaključak	12
9. Prilog	12
9.1. Popis provedenih projekata u 2020. godini	12

1. Institucionalni okvir službene razvojne pomoći

Sukladno Zakonu o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći inozemstvu („Narodne novine“, broj 146/08.) (u daljnjem tekstu: Zakon) Ministarstvo vanjskih i europskih poslova kao nacionalno koordinacijsko tijelo izrađuje prijedlog godišnjeg Izvješća o provedbi službene razvojne pomoći. Na temelju članka 10. stavka 3. Zakona, Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provedbi službene razvojne pomoći (u daljnjem tekstu: Izvješće) Hrvatskom saboru.

Nacionalna strategija razvojne suradnje za razdoblje od 2017. do 2021. godine („Narodne novine“, broj 107/17.) (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) određuje sektorske i zemljopisne prioritete provedbe međunarodne razvojne suradnje, na osnovu strateških ciljeva vanjske politike, hrvatskih specifičnih prednosti u donatorskoj zajednici te obveza i preporuka proizašlih iz ključnih međunarodnih dokumenata.

Oblikovanje politika međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu te koordinacija, provedba i izvještavanje na tom planu, uvršteni su u provedbene ciljeve vanjske politike sukladno **Strateškom planu Ministarstva vanjskih i europskih poslova za razdoblje od 2020. do 2022. godine**.

Sektorski prioriteti Nacionalne strategije u prvom redu usmjeravaju provedbu službene razvojne pomoći (u daljnjem tekstu: SRP) u područje jačanja dostojanstva svake ljudske osobe, kroz aktivnosti u sektorima obrazovanja, zdravlja, promocije ljudskih prava, zaštite i osnaživanje žena, djece i mladih. Drugi sektorski prioritet određuje područje mira, sigurnosti i razvoja te izgradnju demokratskih institucija, s naglaskom na dijeljenju hrvatskih specifičnih iskustava u ratnoj i poslijeratnoj stabilizaciji. Treći sektorski prioritet usmjerava službenu razvojnu pomoć u aktivnosti potpore odgovornom gospodarskom razvoju.

Zemljopisni prioriteti uvažavaju vanjskopolitičku, sigurnosnu, razvojnu i gospodarsku dimenziju te usmjeravaju aktivnosti na područje jugoistočne Europe, uz Bosnu i Hercegovinu kao programsku državu. Drugi zemljopisni prioritet usmjerava SRP prema europskom Istočnom i Južnom susjedstvu, s Ukrajinom i Jordanom kao programskim državama, dok treći zemljopisni prioritet obuhvaća države u razvoju prema popisu Odbora za razvojnu suradnju Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD DAC).

S obzirom na decentralizirani model provedbe SRP-a Republike Hrvatske, sukladno kojem svaki nositelj provedbe temeljem svojih nadležnosti planira, provodi i financira svoje projekte u skladu s Nacionalnom strategijom, u cilju jačanja koherentnosti provedbe i općenito ujednačene primjene standarda i smjernica razvojne pomoći, Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2018. godine osnovala **Povjerenstvo za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu**, kojim predsjeda ministar vanjskih i europskih poslova. Povjerenstvo okuplja predstavnike 33 resorna tijela te predstavnike regionalnih i lokalnih vlasti, organizacija civilnog društva, privatnog sektora i akademske zajednice. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova zaduženo je i za podnošenje godišnjih izvještaja o SRP-u Republike Hrvatske OECD DAC kao referentnoj međunarodnoj organizaciji za metodologiju i statistiku razvojne suradnje.

Djelovanje Republike Hrvatske na području međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći odražava **politike Europske unije** koja razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći pridaje istaknuto mjesto u svom vanjskom djelovanju. Tradicionalni koncept međudržavne službene razvojne pomoći (jednosmjernan odnos dviju zemalja u kojem postoje davatelj i primatelj financijske pomoći) sve se više prilagođava novim okolnostima u kojima se prednost daje odnosima dvaju partnera, a isključivo financijsku pomoć zamjenjuju često djelotvorniji tehnički i drugi nefinancijski oblici podrške kojima se potiče razmjena znanja i iskustava.

2. Kontekst

Protekla 2020. godina je za Republiku Hrvatsku započela prvim predsjedanjem Vijećem Europske unije. Na području politike međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći Republika Hrvatska je predsjedala s ukupno šest radnih skupina Vijeća Europske unije.

Pandemija bolesti COVID-19 u 2020. godini u bitnom je odredila djelovanje međunarodnih razvojnih dionika i usmjerila njihove razvojno-humanitarne aktivnosti u mobilizaciju znanja, iskustava i financijskih sredstava u pružanje pomoći državama u suzbijanju višeslojnih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Posljedice su osobito vidljive u zdravstvenim sustavima i gospodarskim kretanjima, a njima su bile pogođene najrazvijenije države svijeta jednako kao i one najnerazvijenije. U takvom kontekstu, prioritet Europske unije bio je usmjeren na humanitarno djelovanje prema najugroženijima, kao iskaz solidarnosti s partnerima osobito u vidu dostave nužne zaštitne medicinske opreme, dok se usporedno djelovalo na osmišljavanju dugoročnijih društveno-gospodarskih programa namijenjenih jačanju otpornosti na vanjske uzročnike nestabilnosti. Istovremeno, Europska unija kreirala je inicijativu pod nazivom „Tim Europa“ koja će dugoročno omogućiti državama članicama da kroz koordinirani pristup razvijaju partnerstva s državama širom svijeta i putem te platforme stvaraju uvjete za osnaživanje i izgradnju otpornosti društava na gospodarske i druge izazove.

U okolnostima opisanih izazova, Republika Hrvatska iskazala je u prvom redu spremnost nužnog humanitarnog djelovanja i solidarnosti u pomoći drugim zemljama. Republika Hrvatska osigurala je kontinuitet djelovanja na području međunarodne razvojne pomoći kroz projekte bilateralne i multilateralne razvojne pomoći koje su provela nadležna resorna tijela.

3. Dionici u provedbi

Tijekom 2020. godine ukupno je dvadeset i jedan dionik proveo razvojne i humanitarne projekte, odnosno uplaćivao redovite godišnje članarine međunarodnim organizacijama i drugim multilateralnim institucijama slijedom članstva u istima, koje članarine se evidentiraju kao razvojna pomoć u postotku kojeg za svaku pojedinu organizaciju propisuje OECD DAC. U provedbi projekata sudjeluju tijela državne uprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, financijske institucije i drugi institucionalni dionici. Riječ je o Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Ministarstvu financija, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvu hrvatskih branitelja, Ministarstvu kulture i medija, Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu zdravstva te Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva, Državnom hidrometeorološkom zavodu, Hrvatskoj narodnoj banci, Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak te Dubrovačko-neretvanskoj, Osječko-baranjskoj, Istarskoj, Zagrebačkoj i Zadarskoj županiji.

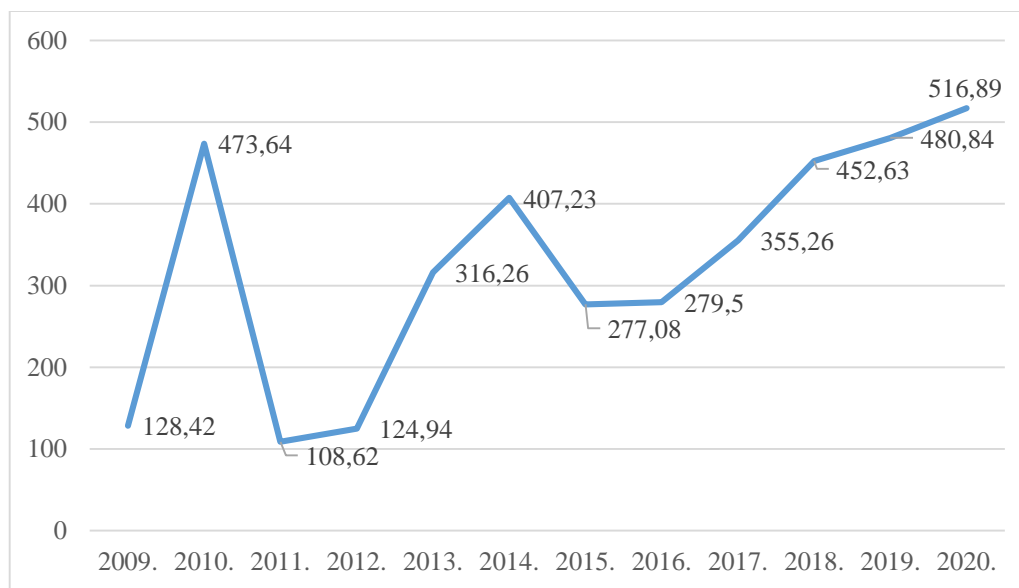
4. Struktura službene razvojne pomoći Republike Hrvatske u 2020. godini

Europska unija se zajedno sa svojim državama članicama obvezala na ostvarivanje kolektivnog cilja izdvajanja za SRP u iznosu od 0,7 % bruto nacionalnog dohotka (u daljnjem tekstu BND) do 2030. godine. Države članice koje su Europskoj uniji pristupile nakon 2004. godine, uključujući Republiku Hrvatsku, obvezale su se na podizanje izdvajanja za SRP u zadanom razdoblju od 0,33 % BND.

Ukupna izdvajanja Republike Hrvatske za SRP u razdoblju od 2009. do 2020. godine pokazuju stabilan trend rasta na godišnjoj razini. To je pokazatelj kako aktivno djelovanje Republike Hrvatske na planu politika međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći dobiva sve značajniju ulogu u hrvatskoj vanjskoj politici.

Financijski pokazatelji i struktura SRP-a

Ukupna izdvajanja Republike Hrvatske za SRP u 2020. godini iznosila su **516,89 milijuna kuna**.

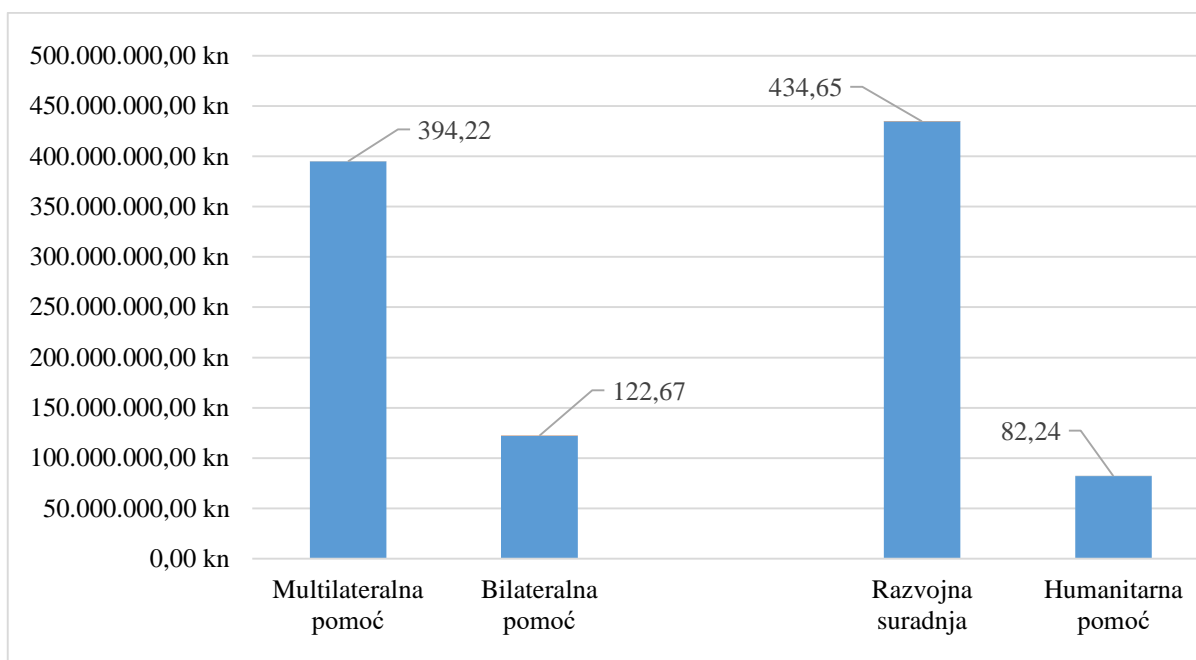

Grafički prikaz 1. Izdvajanja za SRP Republike Hrvatske u ukupnim iznosima (u mil. HRK)

Najveći udio u ukupnom iznosu odnosi se na doprinos Općem proračunu Europske unije iz kojeg se financiraju razvojni instrumenti EU. U 2020. godini iznos koji se na ime plaćanja navedenog doprinosa bilježi kao SRP iznosi 269,15 milijuna kuna, što čini 52,07 % ukupnog SRP-a u 2020. godini. Drugi najveći udio odnosi se na doprinos Republike Hrvatske u Europski razvojni fond, koji u 2020. godini iznosi 74,32 milijuna kuna i ima pojedinačni udio u ukupnom SRP-u od 14,38 %.

U odnosu na kriterije multilateralnog i bilateralnog usmjeravanja SRP-a, 394,22 milijuna kuna usmjereno je putem međunarodnih organizacija i drugih multilateralnih institucija, što je udio od 76,27 % u ukupnom SRP-u. Za projekte bilateralnog SRP-a koji se usmjerava krajnjim državama korisnicama, izdvojeno je 122,67 milijuna kuna, odnosno 23,73 %.

Prema podjeli SRP-a temeljem kriterija razvojne i humanitarne pomoći, najviše sredstava usmjereno je na razvojnu suradnju s ukupnim iznosom od 434,65 milijuna kuna, što je udio od 84,09 % unutar ukupnog SRP-a. Vrijednost humanitarne pomoći inozemstvu iznosi 82,24 milijuna kuna i čini udio od 15,91 %.

Grafički prikaz 2. Struktura službene razvojne pomoći Republike Hrvatske u 2020. godini (u mil. HRK)

Struktura dionika

U 2020. godini ukupno je 21 resorno tijelo provelo razvojne i humanitarne projekte iz svojih nadležnosti. Najveći pojedinačni pružatelj SRP-a je Ministarstvo financija s obzirom na nadležnosti u plaćanju godišnjeg doprinosa Republike Hrvatske Općem proračunu Europske unije. Slijede Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo zdravstva i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (u daljnjem tekstu: MVEP) sudjelovalo je u SRP-u s iznosom od 116.246.888,26 kuna. Uz redovito podmirivanje međunarodnih članarina Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama, uključujući obvezu plaćanja godišnjeg doprinosa Republike Hrvatske u Europski razvojni fond te provedbu razvojnih i humanitarnih projekata iz nadležnosti Ministarstva, vrijedi istaknuti najveći pojedinačni bilateralni projekt Vlade Republike Hrvatske koji provodi MVEP. Riječ je o humanitarnom projektu obnove u potresu uništene osnovne škole u Republici Albaniji u vrijednosti od 7.535.850,00 kuna koji se uspješno provodi u suradnji s Programom ujedinjenih naroda za razvoj (u daljnjem tekstu: UNDP). Na planu suzbijanja posljedica pandemije bolesti COVID-19 koja je obilježila 2020. godinu, u suradnji s Ministarstvom zdravstva MVEP je pružilo financijsku potporu posebno uspostavljenom mehanizmu Ujedinjenih naroda za globalnu borbu protiv bolesti COVID-19 te Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, u ukupnom iznosu od 7.460.000,00 kuna, dok je u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova proveden projekt dostave humanitarne pomoći za borbu protiv bolesti COVID-19 Republici Albaniji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori u obliku medicinske opreme. U SRP se također sukladno metodologiji OECD DAC ubraja i administrativno upravljanje Sektorom za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć, kao ustrojstvene jedinice MVEP-a s isključivim nadležnostima na poslovima međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći, koje je u 2020. iznosilo 1,073 milijuna kuna.

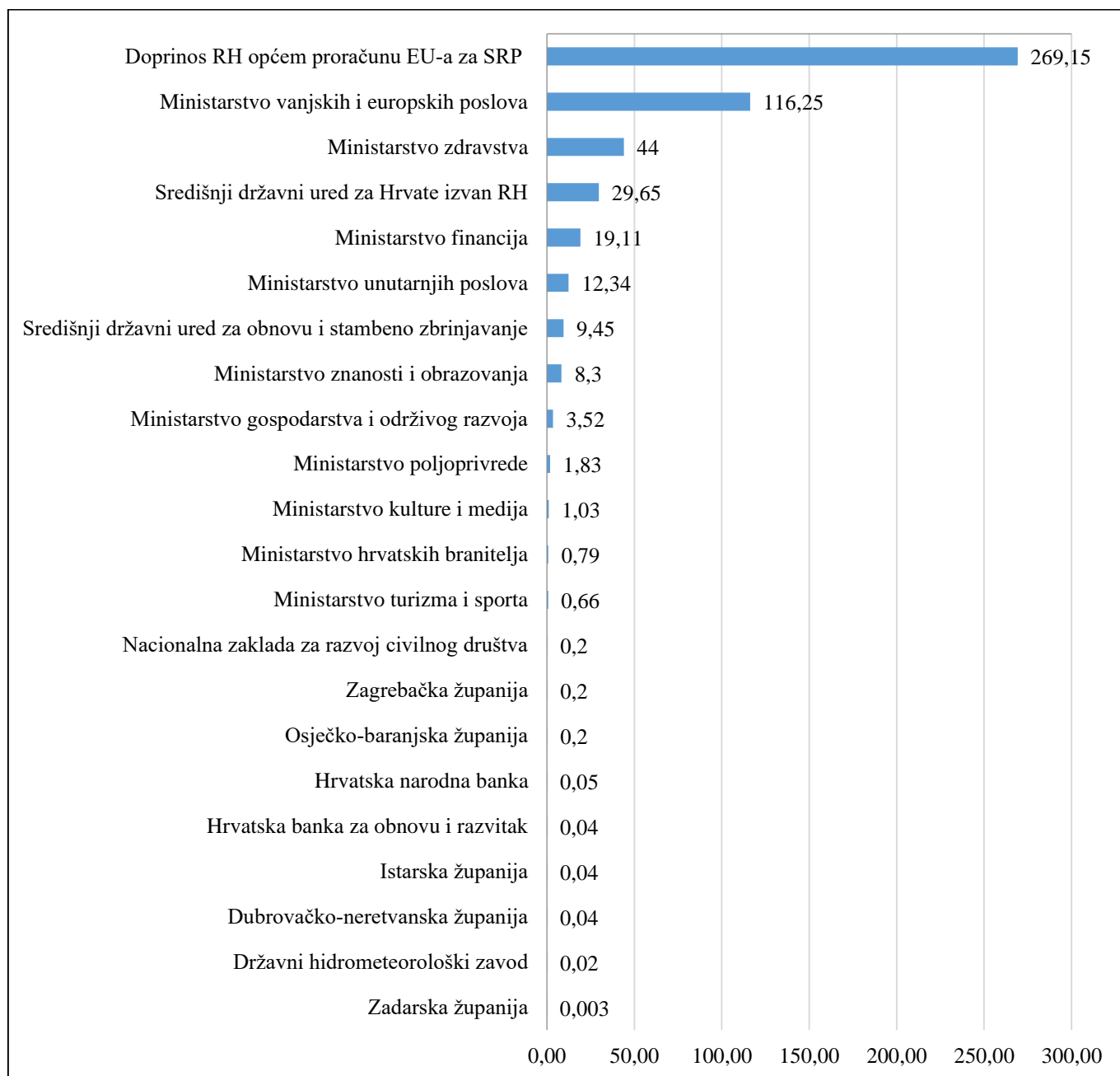
Ministarstvo zdravstva je u 2020. godini pokazalo vodeću ulogu u pitanjima provedbe SRP-a na području zdravstvene sigurnosti i zaštite zdravlja. Uz podmirenje članarine Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, Ministarstvo zdravstva je pružilo žurnu humanitarnu pomoć provedbom projekata potpore zdravstvu u Bosni i Hercegovini. Ukupan iznos s kojim Ministarstvo zdravstva sudjeluje u SRP-u kunske protivvrijednosti iznosi 44.002.640,43 kuna.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske tradicionalno je najaktivniji u provedbi razvojnih projekata bilateralnog karaktera. U 2020. godini realizirao je 324 projekta usmjerena na poticanje gospodarskog napretka, unapređenje obrazovanja i kulturno osnaživanje hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske, koji projekti sukladno metodologiji OECD DAC imaju obilježja razvojne pomoći. Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske sudjelovao je u SRP-u s iznosom od 29.653.160,39 kuna.

Ostali dionici proveli su projekte iz svojih nadležnosti sukladno planiranim aktivnostima i podacima, prema objedinjenom pregledu ukupnih pojedinačnih projekata SRP-a u 2020. godini, koji su sastavni dio ovog Izvješća.

U nastavku je pregled SRP-a u 2020. godini po resornim tijelima:

Grafički prikaz 3. Službena razvojna pomoć resornih tijela u 2020. godini (u mil. HRK)

5. Bilateralna službena razvojna pomoć

Republika Hrvatska tradicionalno podupire razvitak i stabilnost **Bosne i Hercegovine** te podržava njezin put prema Europskoj uniji. Provedbom razvojnih i humanitarnih projekata, Republika Hrvatska ima za cilj podržati politički, društveni i gospodarski razvoj Bosne i Hercegovine te daje svoj doprinos u jačanju standarda na svim područjima, što je u interesu i Bosne i Hercegovine kao i svih njenih građana, uključujući pripadnike konstitutivnog hrvatskog naroda. U 2020. godini provedeno je ukupno 215 projekata s ciljem jačanja i poticanja dostojanstva svake ljudske osobe, mira, sigurnosti i razvoja demokratskih institucija, gospodarstva, kulture, poljoprivrede, sporta, znanosti i razvoja infrastrukture. Osim po broju provedenih projekata, Bosna i Hercegovina je na prvom mjestu i po dodijeljenoj bilateralnoj službenoj razvojnoj pomoći Republike Hrvatske, s ukupnom vrijednosti SRP-a od 81,54 milijuna kuna.

U godini obilježenoj pandemijom bolesti COVID-19, za povećanje kvalitete i otpornosti zdravstvenog sustava Bosne i Hercegovine izdvojeno je 42,10 milijuna kuna pomoći. Projektima usmjerenima na jačanje mira, sigurnosti i razvoja demokratskih institucija pomoglo se radu veteranskih udruga i jačanju kapaciteta policijskih snaga. S ciljem jačanja odgovornog gospodarskog razvoja provodili su se projekti digitalizacije, uključujući potporu kvalitetnijem radu internetskih portala koji za cilj imaju promociju hrvatskog jezika i kulture. Projekti provedeni u području kulture odnose se na izgradnju, rekonstrukciju i opremanje kulturnih ustanova (npr. muzeji, kulturni spomenici, prostorije udruga i višenamjenske crkvene prostorije), organizaciju kulturnih događaja te tiskanje i promociju časopisa, brošura, monografija, biografija i sl., s ciljem očuvanja bogatog kulturnog nasljeđa Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Projekti vezani uz razvoj infrastrukture za cilj imaju osigurati bolje životne uvjete kao preduvjet razvoja zajednice kroz izgradnju vodovodne mreže, rekonstrukciju prometnica, izgradnju i obnovu zgrada ili proizvodnih pogona. Nabavom odgovarajuće mehanizacije, strojeva i opreme potiče se revitalizacija poljoprivredne proizvodnje kao jedne od najvažnijih grana gospodarstva, dok poticaji za jačanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava osiguravaju uvjete za ostanak i povratak lokalnog stanovništva. Projekti usmjereni na izgradnju, obnovu i opremanje sportskih objekata te organizaciju sportskih događaja za cilj imaju unaprijediti životne uvjete u zajednici, prvenstveno djece i mladih. Provedbom razvojnih projekata revitalizacije spomeničke i drugih oblika kulturne baštine hrvatskog naroda u inozemstvu pridonosi se vrijednosti cjelokupnog kulturno-umjetničkog nasljeđa država primateljica.

Uz razvijenu višesektorsku bilateralnu pomoć, Republika Hrvatska je dodatno u 2020. godini usmjerila prema Bosni i Hercegovini iznos od 1,13 milijuna kuna u sklopu programa Inicijative gospodarske otpornosti (ERI) Europske investicijske banke. ERI inicijativa cilja na pružanje podrške održivom razvoju, vitalnoj infrastrukturi i socijalnoj koheziji, na način da razvija gospodarsku otpornost u izbjegličkom krizom pogođenim zemljama, kako bi se unatoč krizi zadržao rast i razvoj u tim zemljama. Ukupna obveza za trogodišnje razdoblje od 2018. godine do 2020. godine iznosi 500.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti i ovom uplatom Republika Hrvatska je u potpunosti izvršila preuzetu obvezu u suradnji s Europskom investicijskom bankom.

Osim naglaska na Bosnu i Hercegovinu kao programsku državu, Republika Hrvatska nastavlja dosljedno zagovarati potrebu suradnje i pružanja potpore zemljama jugoistočne Europe, osobito u kontekstu procesa proširenja Europske unije. Snažna potpora koju Republika Hrvatska pruža nastavku procesa proširenja Europske unije na sve zemlje u jugoistočnoj Europi temelji se na

načelima vjerodostojnosti i vrednovanja vlastitih postignuća, čime se djelotvorno potiču reformski procesi u državama jugoistočne Europe. Prijenos nacionalnih znanja i iskustava iz procesa pristupanja Europskoj uniji, što se posebno odnosi na pružanje tehničke pomoći kroz sudjelovanje hrvatskih stručnjaka putem instrumenata TAIEX i Twinning, odgovor je na iskazane potrebe partnerskih država i pruža ekspertizu koja im je relevantna.

Republika Albanija nalazi se na drugom mjestu po dodijeljenom bilateralnom SRP-u na području jugoistočne Europe. Vlada Republike Hrvatske uputila je Republici Albaniji žurnu humanitarnu pomoć u medicinskoj opremi u svrhu potpore suzbijanju posljedica bolesti COVID-19. Kako je ranije istaknuto, projekt obnove osnovne škole uništene u potresu u Albaniji pojedinačno je najveći bilateralni projekt SRP-a Vlade Republike Hrvatske. Projekt je vrijedan 7,54 milijuna kuna i provodi ga MVEP u suradnji s UNDP-em. Višegodišnji projekt „Upravljanje morskim i obalnim onečišćenjem s ciljem povećanja sigurnosti na moru i u lukama sukladno Pomorskom pravu i politici Europske unije“, koji se u Albaniji također provodi u suradnji s UNDP-om, uspješno je završen u 2020. godini.

Većina projekata u **Republici Srbiji** je provedena na području kulture s naglaskom na zaštitu kulturne baštine, organizaciju konferencija i predavanja vezanih za povijesne, književne i jezične teme koje su namijenjene prvenstveno Hrvatima, ali i drugim manjinskim zajednicama u Srbiji. Ukupno je provedeno 79 projekata u iznosu od 1.956.000,00 kuna.

U **Crnoj Gori** provedeni su projekti na području kulture s naglaskom na tiskanje i promociju časopisa s ciljem promicanja kulturnog nasljeđa Hrvata Boke Kotorske. Hrvatska narodna banka provela je projekt pružanja tehničke pomoći Središnjoj banci Crne Gore. Projekt iz područja drugog sektorskog prioriteta Nacionalne strategije - mira i sigurnost te razvoja demokratskih institucija, provodi Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske temeljem Protokola o suradnji tijekom turističke sezone s Ministarstvom unutarnjih poslova Crne Gore. U Crnoj Gori ukupno je realizirano 13 projekata u vrijednosti 524.400,00 kuna.

U **Republici Sjevernoj Makedoniji** provedeni su projekti na području kulture i očuvanja kulturne baštine kao i projekt Hrvatske narodne banke kroz pružanje tehničke pomoći Središnjoj banci Sjeverne Makedonije. Proveden je projekt Ministarstva unutarnjih poslova kroz bilateralnu suradnju Republike Hrvatske i Sjeverne Makedonije u cilju suzbijanja nezakonitih migracija temeljem Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjeverne Makedonije. Ukupno je realizirano 12 projekata u vrijednosti 702.000,00 kuna.

U **Republici Kosovo** su provedeni projekti iz prvog sektorskog prioriteta Nacionalne strategije - očuvanje dostojanstva svake ljudske osobe s posebnim naglaskom na humanitarnu pomoć u vidu pružanja pomoći ugroženim osobama. Nastavno na projekt pripremanja toplog obroka za korisnike Narodne kuhinje Letnica, sredstva su usmjerena u nabavu građevinskog materijala za adaptaciju ureda Narodne kuhinje u Letnici koji će služiti za poslovanje i rad ovog tijela. Ulaganjem u nastavak rada Centra mladih u Janjevu pridonosi se zaštiti autohtonih prava hrvatske zajednice na Kosovu, a u sklopu centra pruža se edukacija mladih u Janjevu uz korištenje modernih tehnologija. Ministarstvo znanosti i obrazovanja omogućilo je korištenje stipendija studentima iz Republike Kosovo za studiranje u Republici Hrvatskoj.

Od projekata provedenih na području jugoistočne Europe izdvaja se projekt u sklopu Programa jačanja kapaciteta središnjih banaka zapadnog Balkana u cilju njihova uključivanja u Europski sustav središnjih banaka. Projekt provodi Hrvatska narodna banka u suradnji sa središnjim bankama šest zemalja zapadnog Balkana (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo, Albanija). Projekt je vrijedan 42,9 tisuća kuna.

Na području Istočnog partnerstva EU, **Ukrajina** je Nacionalnom strategijom određena za programsku državu i Republika Hrvatska s njom ostvaruje višesektorsku i višegodišnju razvojnu suradnju. U 2020. godini u Ukrajini su provedena dva projekta. Projekti obuhvaćaju sva tri sektorska prioriteta Nacionalne strategije. Uz redoviti doprinos Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OEES) - Posebnu promatračku misiju u Ukrajini, proveden je projekt prijenosa znanja kroz pružanje stručne i tehničke pomoći državama obuhvaćenima Europskom politikom susjedstva vezanim uz proces pristupanja EU. Riječ je o širem projektu koji uključuje suradnju s institucijama 13 država korisnica, među kojima i Ukrajinu (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Gruzija, Kosovo, Makedonija, Moldova, Srbija, Tunis, Kirgistan, Tadžikistan, Turkmenistan i Ukrajina).

Republika Hrvatska ima dugogodišnje iskustvo razvojne suradnje s **Islamskom Republikom Afganistanom** na nacionalnoj, pokrajinskoj i lokalnoj razini. U okviru projekta Izgradnje kapaciteta u području azila, viznog sustava i ilegalnih migracija, Republika Hrvatska financira smještaj tražitelja međunarodne zaštite, prehranu tražitelja međunarodne zaštite, higijenske potrepštine, usluge prijevoda te pravne pomoći, nabavu odjeće i obuće za tražitelje azila, nabavu opreme za potrebe provođenja postupka međunarodne zaštite, među kojima su i tražitelji azila iz Afganistana. Dodatno, Republika Hrvatska preko Ministarstva znanosti i obrazovanja omogućuje korištenje stipendija studentima iz Afganistana za studiranje u Republici Hrvatskoj.

Na Londonskoj konferenciji za **Siriju** 2016. godine, Republika Hrvatska obvezala se pružiti pomoć Siriji i susjednim zemljama na području izgradnje mira, obrazovanja, zdravstva, zaštite žena i djece te održivog gospodarskog razvoja, u ukupnom iznosu od 1 milijun eura u kunskoj protuvrijednosti u razdoblju 2016.-2020. godine te uz maksimalnu godišnju vrijednost u kunskoj protuvrijednosti od 200 tisuća eura. Slijedom navedene smjernice, MVEP je u 2020. godini ugovorilo projekt namijenjen pomoći sirijskim izbjeglicama u susjednim zemljama, koji se provodi u suradnji s Organizacijom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR). Provedbom ovog projekta Vlada Republike Hrvatske završava naprijed navedenu obvezu preuzetu na donatorskoj konferenciji za Siriju iz 2016. godine.

Republika Hrvatska pružila je razvojnu i/ili humanitarnu pomoć u iznosu od 1,94 milijuna kuna Venezueli, Republici Gambiji, Republici Mauricijus, Turkmenistanu, Mongoliji, Libiji, Višenacionalnoj Državi Boliviji, Gruziji, Beninu i drugim državama u razvoju.

6. Multilateralna službena razvojna pomoć

Republika Hrvatska je u 2020. godini podmirila obvezne i dobrovoljne doprinose međunarodnim organizacijama u sustavu Ujedinjenih naroda, kao i drugim međunarodnim organizacijama i agencijama temeljem obveza koje proizlaze iz članstva, a koji doprinosi se u cijelosti i dijelom prikazuju kao SRP u skladu s kriterijima OECD-DAC. Riječ je o sljedećem multilateralnim doprinosima:

- Doprinos općem proračun EU koji se priznaje kao SRP^{1*}
- Europski razvojni fond (EDF)
- Ujedinjeni narodi (UN)
- Izbjeglički mehanizam za Tursku (EU Facility for Refugees in Turkey)
- Svjetska zdravstvena organizacija (WHO)
- Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu (FAO)
- Svjetska trgovinska organizacija (WTO)
- Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP)
- Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO)
- Europska investicijska banka (EIB)
- Svjetski program za hranu (WFP)
- Međunarodna organizacija za zaštitu europskog i mediteranskog bilja (EPPO)
- Međunarodno udruženje za ispitivanje sjemena (ISTA)
- Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP)
- Gospodarska komisija za Europu Ujedinjenih naroda (UNECE)
- Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC)
- Vijeće Europe (CE)
- Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OSCE)
- Multilateralni fond za provedbu Montrealskog protokola (MONTREALSKI PROTOKOL)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)
- Organizacija Ujedinjenih naroda za industrijski razvoj (UNIDO)
- Međunarodna unija za očuvanje prirode (IUCN)
- Međunarodna agencija za obnovljive izvore energije (IRENA)
- Svjetska meteorološka organizacija (WMO)
- Svjetska turistička organizacija (UNWTO)
- Međunarodna organizacija frankofonije (OIF)

Od ostalih multilateralnih doprinosa potrebno je izdvojiti i godišnji doprinos Republike Hrvatske izvanproračunskom **Europskom razvojnom fondu**, u koji je Republika Hrvatska u 2020. godine uplatila 74,32 milijuna kuna. Fond je namijenjen pomaganju najsiromašnijim državama svijeta ulaganjem u kapitalne višegodišnje projekte. Republika Hrvatska redovito sudjeluje sa svojim doprinosima u Fondu od srpnja 2017. godine.

¹ Opći proračun Europske unije, kojem Republika Hrvatska doprinosi na godišnjoj razini, služi i za financiranje brojnih instrumenta Europske unije kojima se financiraju razvojni projekti u partnerskim zemljama, stoga se takav doprinos u određenom dijelu bilježi kao SRP Republike Hrvatske. Tijekom 2020. godine, ukupan iznos koji se na ovaj način ubilježio kao hrvatski SRP iznosi 269,15 milijuna kuna.

Cjeloviti prikaz obaveznih i dobrovoljnih doprinosa međunarodnim organizacijama dostavljen je u prilogu 9.1.

7. Humanitarna pomoć

U humanitarnom djelovanju Republika Hrvatska uzima u obzir svaku pomoć zatraženu službenim međunarodnim kanalima, a u dodjeli humanitarne pomoći promiče jednakost i vodi se međunarodnim načelima humanitarnog djelovanja, odnosno, načelima humanosti, neutralnosti, nezavisnosti i nepristranosti. Humanitarne krize u svijetu sve su razornije i sve više poprimaju karakter produženog djelovanja, što uzrokuje velike materijalne i ljudske gubitke te posljedično rast potrebe za humanitarnom pomoći.

Posebno je važna brza reakcija u situacijama velikih prirodnih katastrofa. U skladu s navedenim smjernicama djelovanja, Republika Hrvatska razvija partnerstva s brojnim međunarodnim organizacijama razvojnog i humanitarnog karaktera koje mogu najdjelotvornije odgovoriti na krizne situacije, pri čemu je krajnji cilj postizanje otpornosti zajednice i smanjenje rizika od izbijanja novih kriza te jačanje otpornosti i pripremljenost za buduće prirodne katastrofe. Republika Hrvatska je tijekom 2020. godine uputila humanitarnu pomoć brojnim zemljama od kojih ističemo pomoć upućenu **Bosni i Hercegovini, Republici Albaniji, Libanonskoj Republici i Bolivarijanskoj Republici Venezueli.**

Humanitarna pomoć u Bosni i Hercegovini najvećim je dijelom usmjerena na potporu zdravstvenom sustavu tijekom pandemije bolesti COVID-19. Uz doprinos Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, upućene su financijske potpore za opremanje pet zdravstvenih ustanova na području Bosne i Hercegovine. Također, humanitarna pomoć je upućena u obliku osnovnih prehrambenih namirnica i higijenskih potrepština osobama koje su se našle u teškoj situaciji uslijed pandemije. Vlada Republike Hrvatske uputila je i žurnu humanitarnu pomoć Republici Albaniji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, dostavom medicinske opreme za borbu protiv epidemije bolesti COVID-19. Ranije opisani projekt obnove u potresu uništene osnovne škole u Albaniji također ulazi u kategoriju humanitarne pomoći. Dodatno, kao odgovor na eksploziju koja se dogodila u glavnom libanonskom gradu Bejrutu u kolovozu 2020. godine, Republika Hrvatska je uputila žurnu humanitarnu pomoć u naravi dostavom medicinske opreme, uključujući jednokratnih odijela s kemijskom zaštitom, a također je ugovoren i projekt dostave humanitarne pomoći sa Svjetskim programom za hranu (WFP) u vrijednosti od 756.098,00 kuna.

S obzirom na posljedice dugogodišnje humanitarne krize koja je u Bolivarijanskoj Republici Venezueli (BRV) uzrokovala siromaštvo i masovno iseljavanje stanovništva, Republika Hrvatska je u suradnji s organizacijom Caritas Venezuela u 2020. godini uputila humanitarnu pomoć u vrijednosti 269.319,20 tisuća kuna za nabavu lijekova namijenjenih najranjivijim skupinama stanovništva koje su zbog nestašice lijekova i otežanog pristupa kanalima distribucije u zemlji izloženi dodatnim rizicima za zdravlje i život.

8. Zaključak

Nastavno na Strateški plan Ministarstva vanjskih i europskih poslova za razdoblje od 2020. do 2022. godine, Nacionalnu strategiju razvojne suradnje za razdoblje od 2017. do 2021. godine, preporuke Europske unije iz Zaključaka Vijeća 9241/15 o Novom globalnom partnerstvu za smanjenje siromaštva i održivi razvoj nakon 2015. godine te međunarodne preporuke navedene u Agendi 2030, Akcijski plan za financiranje razvoja i Agendu za humanost, Republika Hrvatska kontinuirano razvija politike s područja međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći te povećava svoj doprinos za službenu razvojnu pomoć kroz multilateralne i bilateralne okvire.

Prema ukupnim brojkama SRP-a u 2020. godini, najveći primatelji bilateralnog SRP-a bili su Bosna i Hercegovina, koju slijede Albanija, Srbija, Sjeverna Makedonija i Crna Gora, što potvrđuje dominantnu usmjerenost nacionalnih dionika SRP-a na prioritetno područje jugoistočne Europe. Republika Hrvatska je u 2020. godini unatoč pandemiji bolesti COVID-19 i razornim potresima koji su je zadesili, uspjela ne samo zadržati razinu izdvajanja za SRP, već i podignuti stopu izdvajanja u odnosu na prethodnu godinu za 7,5 %. Time se nedvojbeno pokazala kao solidarna i učinkovita članica Europske unije te kao odgovorna država prema svom neposrednom susjedstvu i aktivna u globalnim inicijativama.

Proaktivnim sudjelovanjem u radnim tijelima Europske komisije s nadležnostima na području međunarodnog razvoja i humanitarne pomoći, kao i redovitim godišnjim izvještavanjem prema OECD DAC, osigurava se vidljivost i vjerodostojnost Republike Hrvatske kao države donatorice na globalnoj razini koja svoju međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć provodi sukladno prioritetima zacrtanim u nacionalnim i međunarodnim dokumentima i odlukama.

9. Prilog

9.1. Popis provedenih projekata u 2020. godini